

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2002

1 Inledning

Detta är en rapport över Palmecentrets samlade arbete under året 2002. Om den jämförs med verksamhetsplanen för samma period framgår att styrelsens intentioner i stort har genomförts.

Det är viktigt att inta en självkritisk hållning och att ständigt försöka förbättra insatserna. Vid sidan om den fortlöpande verksamheten i utvecklingssamarbetet och opinionsbildningen, har centret därför granskat sig självt.

Ett stöd i det arbetet på biståndsområdet har varit den systemrevision som genomfördes via Sida. Rapportens rekommendationer har prövats av biståndsavdelningen och biståndschefen har lagt upp ett reformprogram för att tackla de frågor som togs upp.

Arbetet kring information och opinionsbildning har diskuterats ingående. En ny strategi har utvecklats som nu stegvis genomförs av den nyinrättade informationsavdelningen. En mer offensiv satsning har blivit möjlig, trots kravet om att skära ned kostnader.

En underström har varit ambitionen att ännu tydligare klargöra Palmecentrets roll och identitet. Den diskussionen behöver fortsätta in på år 2003.

Det har också varit nödvändigt att diskutera den framtida finansieringen av centret. De generösa extrabidragen från några av medlemsorganisationerna för att göra en särskild satsning på seminarier fasas nu ut. I gengäld har några av organisationerna höjt sitt årliga bidrag som medlemsavgift, även om nettobidragen från dem blir mindre än under de senaste åren. Arbetet med att finna en stabil lösning av centrets framtida finansiering måste fortsätta under 2003.

Detta understryker vikten av att centret är och upplevs vara relevant och värdefullt för medlemsorganisationerna. Generalsekreteraren och medarbetarna på centrets kansli ser relationen till medlemsorganisationerna som absolut central. Det finns också en ambition att samverka med dem i arrangemang utanför Stockholm. Centret syns nu mer över andra delar av landet än tidigare.

En annan ambition är att höja I-fondens ställning inom arbetarrörelsen. Den är och bör vara allas vår gemensamma möjlighet att enkelt bidra till konkret solidaritet. Vi har inlett en kampanj att återlansera fonden.

Fred, demokrati och mänskliga rättigheter är nyckelord i verksamheten. Det gäller såväl utvecklingssamarbetet som opinionsbildningen. Satsningen på ”Global respekt”, inklusive på betoningen av de fackliga rättigheterna har varit viktig under det gångna året och dominerade Palmedagarna. En kommitté har tillsatts av styrelsen för att stödja fortsättningen av den kampanjen; den leds av Keth Thapper, LO.

I fredsarbetet och inom området mänskliga rättigheter ser vi också en uppgift i att bidra till att överbrygga kulturskillnader. Vi har funnit att inställningen till islam är en strategisk fråga i det sammanhanget, vilket blev än mer uppenbart i samband med efterspelet av terrorattaken den 11 september. Vi är också medvetna om att det finns

fördomar även i vårt eget land när det gäller muslimer. En kommitté, under ledning av Olle Burell, Broderskap, har tillsatts för att stödja arbetet kring dessa frågor.

Det är angeläget att centret finner en god balans mellan att reagera på dagsfrågor, typ Irak-krisen och kränkningar av mänskliga rättigheter, och de mer långsiktiga ambitionerna som t.ex. kampen för en fördjupad demokrati. Ständigt måste vi också vara medvetna om att centrets prioriteringar är i högsta grad relevanta för det övergripande målet att bekämpa fattigdomen och de djupare orättvisorna i världen.

Trots vår självkritiska hållning kan vi konstatera att centret upplevs som meningsfullt av många, både i vårt land och utomlands. Utvecklingsprogrammet är respekterat inte minst genom sin satsning på bistånd som vågar betona vikten av starka frivilligorganisationer och politiska partier som också kan agera politiskt och därmed bli stöttepelare i framväxande demokratier. Till våra seminarier kommer allt fler deltagare; vi bidrar till en viktig debatt i Olof Palmes anda.

2 Opinionsbildning och information

2.1 Inledning

Palmecentrets opinionsbildande verksamhet har under året ökat i såväl omfång som genomslag.

De tematiska prioriteringarna har inriktats på frågorna om demokrati, rättigheter och fred i ett internationellt perspektiv.

Metoderna har dels varit konferenser och seminarier av olika slag och dels olika informationsaktiviteter med en aktiv hemsida med rapporter och artiklar, Palmecentrets tidning, ett elektroniskt nyhetsbrev, samt olika tryckta material. Palmecentret har försökt erbjuda en bred ram för medlemsorganisationernas aktiva, medlemmar och andra grupper att ta aktiv del av en internationell diskussion och kunskap.

Målgrupperna för verksamheten har varit medlemsorganisationerna och deras medlemmar, samt övriga intresserade från andra grupper.

I syfte att stärka genomslaget ytterligare och driva verksamheten på ett mer kostnadseffektivt sätt, arbetades det under året fram en ny och sammanhållen strategi för den opinionsbildande verksamheten. Denna nya strategi tar sig uttryck i verksamhetsplanen för 2003.

2.2 Kommunikation/information

2.2.1 Internet

Palmecentrets hemsida på Internet har utvecklats till att bli motorn i den samlade informationsverksamheten. Sidan har uppdaterats i det närmaste dagligen med artiklar och artikelsamlingar, inbjudningar till möten, debattartiklar och mycket annat. Under året publicerades också en ny och samlad förteckning över biståndsprojekten som Palmecentret och medlemsorganisationerna arbetar med inom

rambiståndet. Besökarantalet har ökat och ligger nu i snitt på ca 250 personer per dag som var och en är inne på sidan i ca 15 minuter.

2.2.2 Elektroniskt nyhetsbrev

Det elektroniska nyhetsbrevet "Nyheter från www.palmecenter.se" kom ut med 16 nummer under 2002. Innehållet har baserat sig på sammanfattningar och notiser från artiklar från hemsidan. Antalet prenumeranter ökade under året och kom upp till ca 2500 personer.

2.2.3 Tidning

"Palmecenter Magasin" kom under året ut med 4 nummer. Av kostnadsskäl drogs antalet nummer ner från de ursprungligt planerade 6 numren. Tidningen har innehållit reportage och artiklar om biståndsverksamheten, teman från seminarieverksamheten och mycket annat. Tidningen har tryckts i en upplaga om 10.000 exemplar varav drygt 8000 har direktadresserats till I-fondsgivare och andra prenumeranter.

2.2.4 Övrigt

*Nya informationsbroschyrer om Palmecentret producerades.
En informationsutbildning med ca 25 deltagare genomfördes i samarbete med ABF.*

2.3 Seminarier

Palmecentret hade under år 2002 ett mycket aktivt seminarieprogram i vilket en rad olika frågor har belysts och diskuterats. Palmecentret har etablerats som ett välkänt och respekterat forum för debatt kring olika internationella frågor.

Under 2002 arrangerade Palmecentret ett femtiotal seminarier.

Intresset för verksamheten har varit stort såväl från medlemmar och aktiva i medlemorganisationerna, som intresserade från andra grupper och allmänheten.

Palmecentret har idag ett väl fungerande system för inbjudningar till seminarierna framförallt i Stockholm men även ett förbättrat distributionssystem för aktiviteter i andra städer.

I Stockholm hade Palmecentret ett mycket nära och väl fungerande samarbete med ABF Stockholm. Samarbete med ABF och andra medlemsorganisationer i andra delar av landet har förbättrats vilket underlättade arbetet att sprida seminarieverksamheten i olika delar av landet.

Palmecentret samarbetade med en rad andra organisationer runt olika teman och arrangemang.

Många seminarier ägde rum i Stockholm, men ett antal möten ägde också rum i flera andra städer, Göteborg, Malmö, Uppsala, Örebro, Visby, Sundsvall.

Media visade ett ökande intresse för verksamheten. Detta har visat sig genom intervjufrågningar för internationella gäster, deltagande i inslag och artiklar från seminarierna.

2.4 Större arrangemang

Palmedagarna ägde rum i Örebro helgen den 6-7 oktober. Temat för Palmedagarna var "En rättvis värld – dags att återuppta striden", och berörde frågeställningar som: "Vad menar vi med en rättvis värld?" "Hur får vi en hållbar utveckling?" "Hur uppnår vi våra mål?" Förutom storseminarier ägde en rad delseminarier rum som berörde rättighetsteman som: Rätt till mat, land, hälsa arbete och religion. I programmet ingick också arbetsgrupper där deltagarna samlades för att diskutera hur det internationella solidaritetsarbetet kan stärkas.

Palmedagarna var också ett avstamp för Socialdemokraternas och LO:s kampanjsatsning "Arbetarrörelsen för rättvis och hållbar utveckling" med delteman Global Solidaritet, Global Miljö, Global Fred och Global Respekt och globala rättigheter. Dessa olika teman återkom i programmet för Palmedagarna och arbetsgrupper diskuterade under söndagen hur det lokala arbetet för rättvis och hållbar utveckling kan stärkas.

De 250 aktiva deltagarna kom från hela landet, och många av Palmecentrets medlemsorganisationer var representerade.

Palmedagarna var lyckade och detta till stor del tack vare ett mycket bra samarbete med ABF och Socialdemokraterna i Örebro.

Seminarieriet "Arbetsliv i omvandling" ägde rum 22-23 mars i Göteborg. Det handlade om de förändringar som skett i arbetslivet under de senaste decennierna. Teman som togs upp var organisering av arbetet, termer som flexibilitet och kompetensutveckling, arbetet som meningsskapande kraft i människors liv, den sociala position arbetet ger m.m.

Seminarieriet "Demokratin i Norden – osäker framtid" var ett mycket kvalificerat seminarium med medverkande från de nordiska länderna som ägde rum 26-27 april. Under seminarieriet diskuterades den nordiska arbetarrörelsens demokratisyn, nationalstaten och globaliseringen, marknadens ökade makt kontra den minskade politiska makten och missnöjets grunder.

Palmecentret medverkade också för tredje gången på Bok och Biblioteksmässan i Göteborg, och var där en av organisationerna på Internationella Torget, tillsammans med en rad andra organisationer som arbetar med internationella frågor.

Palmecentret arrangerade såväl egna seminarier inom bokmässans program som framträdanden på Internationella Torgets scen, som är öppen för alla. I programmet ingick bl. a ett seminarium med Barbara Ehrenreich, författare till boken "Barskrapad", Dubravka Ugresic, exilkroat, samtalade med Agneta Pleijel om minnets och exilens smärtpunkt, ett seminarium om Vitryssland, om den nya internationella brottmålsdomstolen, ICC, samt ett seminarium om den europeiska unionens kulturpolitik med chefredaktören för Die Zeit; Michael Naumann.

I september i Stockholm samarrangerade Palmecentret, tillsammans med Ordfront ett seminarium med Noam Chomsky. Seminarieriet ägde rum i ett fullsatt Konserthus.

2.5 Tematiska prioriteringar

Mot bakgrund av Palmecentrets prioriteringar demokrati, rättigheter och fred har dessa olika teman återkommit i den opinionsbildande verksamheten. Verksamheten har genomförts genom ett samspel mellan olika seminarier, artiklar och rapporter, tidningsartiklar, debattinlägg samt övriga informationsaktiviteter.

2.6 Demokrati och rättigheter

Under detta tema har bl. a fokus riktats på mänskliga rättigheter och förändringen i teori och praktik under de senaste åren, samt frågor om etisk globalisering, krigsförbrytartribunalen, folkrätt och global utveckling. En rad framstående personer har här medverkat nobelpristagaren, Amartya Sen, fd. högkommissarien för mänskliga rättigheter Mary Robinson, nuvarande högskommissarien för mänskliga rättigheter Sergio De Mello och många andra.

Satsningen på att belysa ekonomiska och sociala rättigheter i utåtriktad verksamhet fortsatte under året i projektet Global Respekt. Inom ramen för detta arbete genomfördes lokala seminarier och medverkan i olika arrangemang med utställningar och information. På en särskild hemsida www.globalrespekt.nu som kopplats till Palmecentrets hemsida har nyheter på detta tema regelbundet publicerats. Projektets första fas avslutades i halvårsskiftet för att övergå i nästa fas som planerades under hösten men tar sitt avtryck i verksamheten under 2003.

2.7 Utvecklingen i olika länder

Demokrati och rättighetsfrågorna har också stått i fokus för ett antal aktiviteter som analyserat och diskuterat situationen i olika länder, delvis med bas i projektverksamhetens prioriteringar. Burma, Afghanistan, Turkiet, Sudan, Colombia och Zimbabwe är några av de länder som diskuterats.

En särskild satsning gjordes tillsammans med många medlemsorganisationer i form av "Mellanöstern brinner" med bas i ett upprop "Kairodeklarationen" där palestinska och israeliska företrädare gemensamt förespråkade en fredlig lösning i Mellanöstern. Under första maj spreds en tabloidtidning i massiv upplaga med sin grund i folkrätt och dialog.

2.8 Fred och säkerhet

Ett huvudprojekt under denna rubrik har varit "Svensk säkerhetspolitik". En intervjukrift "Svensk säkerhetspolitik – rötter och framtida vägar" har tagits fram, och en mötesserie tillsammans med ABF Stockholm och Broderskapsrörelsen planerats och igångsatts. Ett första möte genomfördes på temat "Sverige och europeisk krishantering". Två mindre seminarier har ordnats i ämnet Västerås och Örebro tillsammans med arbetarekommunerna och ABF-avdelningarna.

Samarbete har skett med Finland på det säkerhetspolitiska området genom besök i samband med möten och finska socialdemokratins kongress. Därvid har samspelet mellan Sverige och Finland rörande militära alliansfriheten och synen på Nato särskilt avhandlats.

Ett förberedelsearbete har skett för Nordiskt forum för säkerhetspolitik och Murmansk pedagogiska universitetets konferens "Murmansk and New Possibilities in the Barents Region" i just Murmansk i januari 2003, där Palmecentret fungerar som svensk samarbetspartner.

3 I-fonden

I-fondsarbetet inriktades under 2002 på att långsiktigt stärka I-fonden och insamlingsarbetet.

Arbetet koncentrerades på:

- Kampanjer för profilering av fonden och insamlingar till specifika insamlingsmål.*
- Insatser för att öka antalet regelbundna givare till fonden.*
- Förbättrade och utökade rutiner för givarvård*
- Förbättrad administration och databashantering.*

3.1 Kampanjer

Afghanistan - I samband med internationella aktivitetsdagen 2001 startade Palmecentret, I-fonden och Socialdemokraterna en insamling till Afghanistans flyktingar. Ca 90000 kr betalades till vår samarbetsorganisation Education Foundation i Pakistan för att finansiera en transport av insamlade kläder och mat till ett flyktingläger i Afghanistan. Återstående belopp kanaliserades via Läkare utan Gränser till deras arbete med kliniker i flyktingläger i Afghanistan.

Vitryssland - HIV Insamlingen har drivits av Föreningen Fritt Vitryssland/Kalegium i Vitryssland till stöd för HIV-smittade kvinnor i Svetlogorsk. Insamlingsändamålet har uppmärksamats i tidningen Amelia och Aftonbladet. I-fondens insats har bestått i produktion av insamlingsmaterial och artiklar på hemsidan.

Blodbuss/Mellanöstern brinner - Under perioden har flera olika insatser gjorts för att nå insamlingsmålet. Kvartalsbrevet i februari var öronmärkt för blodbussen. Autogirogivarna tillfrågades om en extragåva. Palmecentret startade inför första maj kampanjen Mellanöstern brinner och en tabloidtidning delades ut över hela landet. Utskick har också gjorts till olika grupper i I-fondens databas. I december drev SSU en insamling till förmån för driften av blodbussen för att samla in 100 000 kr.

När kampanjen startades var tanken att mottagarorganisation National Society for Blood Banks Support själva skulle stå för införskaffandet men under tiden har situationen i Palestina förvärrats och det är inte längre möjligt. Svenska Röda Korset hjälper oss med inköpet och bygget av bussen. Bussen kommer till Gaza under första halvåret 2003.

Julgåvan - Detta är andra året I-fonden har en speciell julinsamling där man skänker en gåva till I-fonden och får ett speciellt gåvobevis. I år har vi också skickat med en liten presentförpackning av "worry dolls". Insatser som gjorts: kvartalsbrevet i december öronmärkt för julgåvan. Gratis pluggannonser i en del rörelsetidningar samt hemsidor, t ex socialdemokraternas. Utskick till grupper i databasen. Utskick till ett antal medlemsorganisationer (centralt och lokalt).

3.2 Insatser för att öka det regelbundna givandet till I-fonden

Lönegåvan - Gamla Lönegåvan-arbetsplatser har kontaktats och uppgifterna har uppdaterats. Ett par nya har anslutit sig. Ytterligare några har kontaktats och informationsmöten är inplanerade.

Kvartalsbrev - Februari, tema blodbuss. Maj, tema allmänt. September, tema val. December, tema julgåva.

Uppgradering autogirobelopp - En telefonkampanj med Gallup inleddes för att ringa till ca 1200 autogirogivare och be dem höja sina månatliga belopp samt ta reda på om de var nöjda med den information de får från I-fonden. Detta gav en höjning med 5000 kr i månaden.

Uppgradering kvartalbrevgivare till autogiro - I samband med septemberbrevet medföljde en autogiroanmälan. Av 1072 personer gick 7 över till autogiro.

Databasbearbetningar - Alla inaktiva givare (utom autogiro) har bearbetats med brev 2-3 gånger under året. De som svarat på brevet kvarstår som givare, övriga stryks. Hur många som blivit aktiva går inte att få en exakt siffra på, eftersom en del bearbetningar skedde innan vi lade om databasen. Inför nästa år har tre sådana bearbetningar lagts in i planen för att ständigt hålla databasen aktuell.

3.3 Givarvård

”Årstack” - En ny rutin är att samtliga givare i december eller januari får ett brev med tack för det gångna året samt en redovisning av hur I-fondsmedlen använts under året.

3.4 Övrigt

En ny folder om I-fonden med tonvikt på fonden som en politisk fond som ett redskap för förändring producerades.

Diskussionen om 90-konto till I-fonden har återigen tagits upp av oss. Vid SFI:s möte 12/12 beslöts att en eventuell stadgeändring för hur 90-konton delas ut bordläggs till nästa möte i mars 2003.

4 Internationellt utvecklingssamarbete

4.1 Inledning

Internationellt utvecklingssamarbete bedrivs över Palmecentrets ramar eller av Palmecentret är inriktat på fattigdomsbekämpning i ett bredare perspektiv genom att prioritera projekt som rör mänskliga rättigheter, demokrati och fredsarbete.

Verksamheten syftar till att ge människor i syd och öst ökad möjlighet att påverka sina liv, i en för dem själva, önskvärd riktning. Samtliga projekt som bedrivs över Palmecentrets ramar faller inom detta fält.

Palmecentret har två roller i det internationella utvecklingssamarbetet:

- *stödja medlemsorganisationer i deras projekt och i kontakter med systerorganisationer i syd och öst. Detta sker genom metodseminarier, vardagliga kontakter och riktade kontakter vid redovisnings och ansökningstillfället.*

- *Direkt stödja organisationer i syd och öst som arbetar med demokratiutveckling.*

Palmecentret och medlemsorganisationerna arbetade 2002 med ca 300 internationella utvecklingsprojekt. Dessa sträcker sig från folkbildning och organisationsuppbyggnad till mänskliga rättigheter och försoning.

Palmecentret är en paraplyorganisation och via ett ramavtal med Sida samordnas de avtal som styr medlemsorganisationernas internationella utvecklingsprojekt. Många projekt sköts direkt av medlemsorganisationerna, som tillsammans med lokala samarbetspartners i det land projektet drivs svarar för planering, genomförande och uppföljning. Detta arbetssätt skapar en stark lokal förankring.

Verksamheten bedrevs genom folkrörelser, organisationer i det civila samhället, den kooperativa rörelsen, fackföreningar eller politiska partier. Projekt- verksamheten bedrevs på såväl lokal, regional som på central nivå

Finansiering av biståndsverksamheten skedde genom 80-20 projekt med årliga ramanslag, mandatbaserat anslag som syftar till att utveckla partier och demokratiska system, hundra procentiga anslag för demokrati och mänskliga rättigheter från olika enheter på Sida samt en del genom I-fonden.

Under 2002 genomgick Palmecentrets internationella utvecklingssamarbete en systemrevision. Hantering av rekommendationerna påbörjades under 2002 i enlighet med en plan som fastställdes av styrelsen i augusti 2003. Några av rekommendationerna var av väldigt konkret karaktär och de flesta av dessa har åtgärdats. Ett antal rekommendationer var av väldigt övergripande karaktär vilka kommer att ta flera år att åtgärda. Det handlar om att sätta upp tydligare mål samt att följa upp målen på ett konkret och tydligt sätt. Detta långsiktiga arbete har inletts men det kommer att ta flera år innan det ger avtryck i verksamheten.

4.2 Verksamhetsprioriteringar

Projektverksamheten syftade generellt till kunskapsöverföring. Inom sektorerna facklig, kooperativ, politisk och folkbildning arbetade projekten med organisationsutveckling och andra utbildningsinsatser.

I april 2002 samlades 7 samarbetspartners från olika geografiska regioner organisationsutvecklings- och bildningsarbete bedrivit över Palmecentrets ramar framförallt med IT som medel. Detta ledde till många värdefulla synpunkter och idéer kring det folkbildningsarbete som bedrivs över Palmecentrets ram. För att ett liknande seminarium ska kunna bli ännu värdefullare så krävs ett ännu tydligare förberedelsearbete i syfte att ge deltagarna mer likartade referensramar.

Verksamheten som bedrevs av medlemsorganisationerna var fortsatt diversifierad då organisationerna är väldigt olika.

Arbetet kring HIV/AIDS fortsatte under året men utvecklades inte nämnvärt. Flera projekt, framförallt i Södra Afrika, arbetar direkt med HIV/AIDS problematik men också projekt i regionen som har andra övergripande projektmål arbetar med dessa frågor. Det är därför viktigt att arbeta med att hålla frågan på dagordningen och följa utvecklingen av sjukdomen.

Under 2002 påbörjades en studie kring begreppet demokrati för att stärka grunden för projekt- och utbildningsverksamhet inom Palmecentrets internationella utvecklingssamarbete. Dokumentet kommer att ligga till grund för fortsatt arbete under 2003.

Arbetet med att ta fram en policy kring folkbildning i det internationella utvecklingssamarbetet fullföljdes under 2002. Arbetet syftade till att tydliggöra begreppet folkbildning i detta sammanhang. Resultatet blev en god problembeskrivning vilken kan ligga till grund för det fortsatta arbetet med att ta fram denna definition av vad folkbildning är i det internationella utvecklingssamarbetet inom Palmecentrets ramar.

IT som medel i demokratiarbetet förstärktes genom testutbildningar samt att en workshop med några centrala projektorganisationer genomfördes i syfte att testa utbildningen samt att utveckla plattformen. Då plattformen inte var riktigt färdig blev denna workshop mindre konkret än vad som inledningsvis planerats. Plattformen färdigarbetades i början av 2003 och kommer att vara ett viktigt medel i utbildnings/bildningsarbetet bedrivet av Palmecentret.

4.3 Palmecentrets paraplyroll

4.3.1 Sydramen samt Central- och Östeuroparamen

Projektet genomfördes huvudsakligen av medlemsorganisationerna och deras lokala organisationer. Palmecentret arbetar med att höja kvaliteten och med att ge stöd till projektorganisationerna.

Inom båda ramarna gäller att intresset för projektverksamhet var fortsatt stort. Detta ledde till hårda prioriteringar som gör flera organisationer besvikna eftersom man inte tilldelas medel. Antalet projektorganisationer har varit relativt konstant under flera år. Vi kan dock se en tendens till att fler nya personer kommer till i projektverksamheten. Detta är mycket stimulerande eftersom det ger projekten nya kompetenser och nya möjligheter att utvecklas.

Sydramen ökade något i omfattning 2002 och östramen låg konstant.

4.3.2 Biståndsrelaterad utbildning

Under året genomfördes följande utbildningar för svenska projektorganisationer:

- *utreseutbildning, två dagar*
- *biståndsutbildningen i två steg för projektledare inom ramavtalen i syfte att utbilda kring LFA-metoden*
- *redovisningsseminarium, en dag*
- *projektledarutbildning genomfördes lokalt i Värmland efter att organisationerna efterfrågade detta.*
- *Med projektorganisationer aktiva i mellanöstern, Balkan samt ryssland/vitryssland har samlats vid ett eller flera tillfällen i syfte att stärka projektledarna, utbyta erfarenheter samt lära varandra om situationen i de respektive länderna/regionerna.*

I utbildningarna deltog projektledare både från det partinära biståndet samt från projektledare inom 80/20 ramarna.

Praktikanter

- *under 2002 genomfördes ingen praktikantutbildning då antalet sökande var för få till hösten. Troligen berodde detta på att flera av medlemsorganisationerna var upptagna med valrörelse och därför inte hade tid att stödja rekryteringsarbetet av praktikanter i Sverige.*

Biståndsutbildningar för mottagarorganisationer

- *En utbildning i LFA genomfördes i Hongkong för organisationen AMRC.*
- *Palmecentret genomförde ingen LFA-utbildning för lokala samarbetsorganisationer på Balkan då Sida genomförde en liknande utbildning med samma målgrupp.*
- *På Balkan genomfördes en managementutbildning för ledande personer i de samarbetsorganisationer som kommit längst i utvecklingen och stabiliseringen av organisationen.*

4.3.3 Partinriktat demokratistöd

Inför 2002 dubblerades det ekonomiska stödet till denna verksamhet vilket ledde till att Socialdemokraternas/Palmecentrets medel för detta arbete också dubblerades. Trots det hade vi inga problem att genomföra en bra verksamhet inom denna ram. Ett flertal arbetarkommuner drev egna projekt inom denna ram. Partistödsverksamheten genomfördes och planerades i mycket nära samarbete med socialdemokraterna.

Sida tog fram nya anvisningar för verksamheten. Anvisningarna är mycket tydligare och kommer att göra arbetet enklare med planerings- och uppföljningsarbete vid denna typ av projektverksamhet. Anvisningarna har också blivit mer lika anvisningarna för 80/20 biståndet vilket gör det än lättare att hantera de två

verksamheten på ett likartat sätt vilket i sin tur förenklar samordning av projekt bedrivna över olika medel men i samma land och med snarlika mål för verksamheten.

Under 2002 fasades partistödet in i samma administrativa rutiner som för 80/20 ramarna. De lokala projektledarna för projekt inom denna verksamhet deltog i metodutbildningar som tidigare enbart arrangerades för projektledarna inom 80/20 biståndet. I samarbete med SILC genomförde Palmecentret även en gemensam metodutbildning med fokus på projektarbete i Vitryssland för samtliga svenska partinära organisationer.

De geografiska prioriteringarna för verksamheten var:

- Central- och Östeuropa: Ryssland och Vitryssland,*
- Västra Balkan: Bosnien ,*
- södra Afrika: Sydafrika och Zimbabwe,*
- Latinamerika: Chile och El Salvador*
- Asien: Filippinerna*

Utöver de geografiskt bundna projekten organiserades också ett omfattande studiebesök i två steg i samband med den svenska valrörelsen. På detta deltog representanter för 17 av Palmecentrets samarbetspartners inom partistödet från såväl Öst- och Centraleuropa som från Syd.

I verksamheten har Palmecentret också samarbetat med European Forum for Democracy and Solidarity.

4.3.4 Projektverksamhet inom sektorerna Mänskliga rättigheter och demokrati

Under året genomfördes demokrati- och MR projekt i Västra Balkan, Algeriet, Israel/Palestina, Burma samt ytterligare några länder. Man kan se att den starka närvaro Palmecentret har på Västra Balkan genom demokrati och MR-projekten har stöttat utvecklingen av flera av 80/20 projekten.

4.3.5 EU samarbete och EU-finansiering

Palmecentret arbetade aktivt i nätverket Solidar bland annat genom att delta i styrelsemöten, och att delta i framtagandet av ett nytt program för internationellt utvecklingssamarbete. Samarbetet med övriga medlemmar i nätverket fungerar bra.

Under 2003 bör samarbetet genomföras mer strategiskt så att Palmecentret mer aktivt kan påverka helheten i Solidars verksamhet. Detta gäller framförallt det internationella utvecklingssamarbetet. Om det finns intresse kan någon av medlemsorganisationerna delta i arbetet med sociala frågor inom EU.

Under 2002 söktes EU-medel för information kring utvecklingsfrågor. Detta projekt beviljades och projektet kommer att inledas i början av 2003. En ansökan om EU-anslag som syftar till att stötta oppositionen i och utanför Burma skickades också in vilken också beviljades.

4.4 Geografiska prioriteringar

De geografiska prioriteringarna gällde framförallt Palmecentrets projekt och därmed hur verksamheten vid kansliet prioriterades. Medlems- och projektorganisationernas geografiska prioriteringar låg ofta inom dessa områden men den viktigaste prioriteringsramen för medlemsorganisationernas projekt är att verksamheten ligger inom ett kompetensområde där den aktuella organisationen har något att tillföra.

Omfattande redovisningar av projektverksamheten görs i redovisningarna av de olika biståndsanslagen till Sida.

4.4.1 Afrika söder om Sahara

Prioritering på Sydafrika och Zimbabwe, samt Somalia fullföljdes.

Under året övervägdes möjligheten av en mer permanent svensk närvaro i regionen. Detta ledde inte till någon person på plats. Dels av ekonomiska skäl men också för att kansliet gjorde bedömningen att tät men inte permanent närvaro är effektivare som situationen ser ut idag. Palmecentret kommer däremot att titta på möjligheten med tätare samarbete med någon organisation i regionen i syfte att den ska kunna fungera som en bas för Palmecentret och medlemsorganisationerna vid besök i landet/regionen.

Samarbetet i Zimbabwe påverkades av utgången av presidentvalet i mars 2002.

Palmecentret ser ett ökande intresse för verksamheten i södra Afrika vilket är mycket glädjande. Det gör det än viktigare att Palmecentret arbetar för att stödja idéutbyte och nätverk mellan projekt som arbetar i regionen.

Arbetet på Afrikas horn ökade inte i den omfattning som det såg ut i början av verksamhetsåret, det trots ett ökande intresse för verksamheten på Afrikas Horn och då framförallt Somalia. Palmecentret bedömer att det beror på svårigheterna att arbeta i regionen p.g.a. den politiska situationen.

Den planerade utbildningen för nyckelpersoner kring utbildningsmetoder i upplysning om HIV/AIDS genomfördes inte, men det finns en stor medvetenhet om sjukdomen bland projektorganisationer. Under 2003 kommer Palmecentret att arbeta vidare med denna fråga.

4.4.2 Asien

Prioritering på Filippinerna, Nord- och Sydkorea och Burma.

En längre factfinding genomfördes i flera centralasiatiska länder för att göra en värdering av situationen i området och för att se till möjligheterna till projektsamarbete.

På Koreahalvön genomfördes fackligpolitiska projekt. Delar av denna verksamhet kan ge kontakter som leder till nya projekt. Den politiska situationen i både Nord- och Sydkorea ledde till att projektverksamhet försenades eller stannade upp helt och hållet.

På Filippinerna genomförs ett omfattande projektarbete av medlemsorganisationerna och av Palmecentret.

4.4.3 Central och Östeuropa

Prioritering: nordvästra Ryssland, Vitryssland samt Ukraina.

Projektverksamheten flyttades successivt österut vilket gav ökat fokus åt de prioriterade länderna. Många projekt bedrivs dock fortfarande i ansökarländerna men projektorganisationerna är väl medvetna om att EU/medlelsskapet kommer leda till att svensk offentlig finansiering av projektverksamheten upphör.

I Ryssland och Vitryssland genomfördes omfattande projektarbete i syfte att stärka demokratiska krafter. I Vitryssland fortsatte arbetet med att stödja en demokratisk opposition. Oppositionen splittrades dock under 2002 vilket gjorde det svårt att veta vilka som var de mest relevanta samarbetsorganisationerna.

Länkat till detta genomförs ett omfattande informationsarbete i Sverige.

I Ukraina ökade inte verksamheten vilket beror på att det varit svårare att finna relevanta partners än Palmecentret trodde i inledningen av verksamhetsåret. Detta beror på att den politiska scenen är komplicerad och att även det civila samhället är drabbat av korrruption.

Arbetet i Baltikum och Polen började fasas ut. Fr.o.m. 2004/5 upphör Sidafinansieringen till länderna. Palmecentret inledde ett arbete för att finna nya finansieringsmöjligheter till projekt som genomförs i ansökarländerna. Palmecentret upplever att medvetenheten om och beredskapen för en sådan utfasning är relativt god bland projektorganisationerna. En arbetsgrupp tillsattes med representanter från medlemsorganisationerna samt från Palmecentret. Gruppen ska titta på möjligheterna till alternativa finansieringsvägar samt rollfördelningen mellan medlemsorganisationerna och Palmecentret i det framtida samarbetet inom EU.

4.4.4 Latinamerika

Prioritering: Centralamerika, betoning på El Salvador och Guatemala.

Palmecentret ser ett fortsatt litet intresse för regionen bland våra medlemsorganisationer för projekt inom 80/20 ramen.

I partistödssamarbetet var alla projekt, förutom ett centralt, genomförda och planerade.

Under året genomfördes en partigemensam insats i Guatemala på initiativ av svenska ambassaden i Guatemala City. Alla partier utom moderaterna deltog och detta gav mersmak för ytterligare partigemensamma insatser.

ABF har under flera år bedrivit projektsamarbete med folkbildningsorganisationen ABC i Bolivia. Under 2001 uppdagades en trolig oegentlighet i ett av projektens bokföring vilket ledde till att verksamheten inledningsvis helt stoppades under 2002. Ett av de lokala projekten i Bolivia genomfördes trots detta eftersom den lokala strukturen i stort sett var helt skild från den centrala organisationen.

I Brasilien inleddes ett facklig/politiskt projekt som kan bli ett intressant exempel. Samarbetet syftar till att stärka den fackliga organisationen CUT i sin roll samtidigt som man arbetar för att stärka partiet PT i sin roll som politiskt parti.

4.4.5 Mellanöstern och Nordafrika

Prioritering: Palestina samt Algeriet.

I Mellanöstern och Nordafrika bedrevs totalt 17 projekt.

Den mycket labila politiska situationen i Palestina gjorde projektverksamheten svår att genomföra men trots det fortsatte flera projektorganisationer sitt arbete. Arbetets inriktning var dels att stödja utvecklingen av det civila samhället och att stödja de demokratiska krafterna i Palestina. Att stödja aktiviteter som ökar förståelsen mellan Palestinier och Israeler var också ett mål men är mycket svårt i den rådande politiska situationen.

En viktig del av arbete med denna region är information och opinionsbildning i Sverige kring den politiska situationen och relationerna mellan parterna i regionen. Det finns ett fortsatt stort intresse för utvecklingen i regionen bland medlemmarna i medlemsorganisationerna men också hos en bredare allmänhet. Stödet till den Internetbaserade tidningen Algeria Interface fortsatte under 2002. Algeria Interface har under året utvecklats hemsidan och kvaliteten har blivit mycket högre. Situationen i Algeriet är bättre än på många år, men fortfarande genomförs attacker mot civila, mestadels mot mål på landsbygden och av olika extrema organisationer. Det är svårt att få en tydlig bild av hur och vem som genomför dessa dåd men det finns belägg för att paramilitära grupper, kopplade till militärens högsta

ledning, är inblandade. Enligt vissa finns det en ohelig allians mellan vissa extrema grupper och militären.

Även om Algeriet är ett land där det är svårt att bedriva projekt så är det inte omöjligt. Säkerheten är problematiskt och ett hinder för en mer bred satsning och av den orsaken finns ingen verksamhet som drivs direkt av våra medlemmar. Fortfarande finns det ett fungerande civilt samhälle med en uppsjö av olika organisationer som bidrar till demokratiseringen av landet.

Sedan Gulfkriget i början av 1990-taket har Kurderna i norra Irak haft självstyre och utvecklat en demokratisk plattform. Situationen är inte helt stabil men självstyret fungerar väl med tanke på givna förutsättningar. Under 2002 fick ABF i Göteborg stöd av Palmecentret för sitt demokratiprojekt i Suleimania som har fungerat väl. Hur ett USA lett krig mot Irak kommer att påverka det kurdiska självstyret är svårt att sätta om.

S-kvinnor i Stockholm stad fortsätter att vara verksamma i Västsahara och arbeta med Olof Palmeskolan och kvinnor som är aktiva där. Konflikten över Västsahara har blivit en långdragen historia där en folkromröstning ska avgöra områdets framtid. Tyvärr har denna FN-ledda process inte lett till en lösning och dialogarbetet mellan parterna har stött på en hel del problem. Palmecentret var aktivt i detta dialogarbete under 2002 när Marockaner och Saharawis träffades i Stockholm.

4.4.6 Västra Balkan

Prioritering: Bosnien, Kosovo och Serbien. 18 partistödsprojekt.

Utöver 80-20 projekten som bedrevs av medlemsorganisationerna samt ett omfattande partistödsarbete i framförallt Bosnien bedrev Palmecentret ett omfattande demokrati- och MR arbete i regionen. Under år 2002 arbetade två lokalt anställda, en i Sarajevo och en i Belgrad, för att lokalt samordna och följa projekten inom demokrati/och MR/ramen. Det var första gången som Palmecentret arbetade på detta sätt. Trots en felrekrytering i Bosnien, som ledde till en nyrekrytering efter bara två månader, så är första årets utfall mycket gott.

Den IT baserade demokratiutbildning som tagits fram i samarbete med IPKO i Kosovo gjordes klar och en stor del av arbetet gjordes på lokal nivå.

I Bosnien genomfördes ett omfattande partistödsarbete framförallt genom att ett 10-tal arbetarkommuner samarbetade med 15 distriktsorganisationer i Bosnien. Vid det nationella valet i Bosnien förlorade Palmecentrets samarbetsparti regeringsmakten vilket ledde till en partisplittring. Detta gör att det i dagsläget inte är helt klart hur det fortsatta partistödssamarbetet kommer att genomföras.

Ansökningar om 80/20 projekt kom in för projekt i Makedonien och i Kosovo vilket gör att det nu finns pågående eller början till 80/20 projekt i hela regionen.